

Świat wirtualnych obrazów a edukacja

Małgorzata Lewartowska-Zychowicz
Grażyna Penkowska
Michalina Rutka

Świat wirtualnych obrazów a edukacja

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego
Gdańsk 2020

Recenzent
dr hab. Dorota Siemieniecka, prof. UMK

Redaktor Wydawnictwa
Urszula Obara

Projekt okładki i stron tytułowych
Joanna Śmidowicz

Skład i łamanie
PRACOWNIA

Publikacja sfinansowana ze środków:
Prorektora ds. Nauki Uniwersytetu Gdańskiego
Dziekana Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Gdańskiego
Instytutu Pedagogiki Uniwersytetu Gdańskiego

© Copyright by Uniwersytet Gdański
Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

ISBN 978-83-8206-066-9

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel.: 58 523 11 37; 725 991 206
e-mail: wydawnictwo@ug.edu.pl
www.wyd.ug.edu.pl

Księgarnia internetowa: www.kiw.ug.edu.pl

Druk i oprawa
Zakład Poligrafii Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel. 58 523 14 49

Spis treści

Część I. Rzeczywistość wirtualna i edukacja – wprowadzenie (Małgorzata Lewartowska-Zychowicz) 7

1. Rzeczywistość wirtualna – (nie)realna? 7
2. Słowo – pismo – obraz, czyli historia emancypacji
tożsamości 16
3. W poszukiwaniu gramatyki rzeczywistości wirtualnej 21
4. E-tożsamości i e-relacje w przestrzeni wirtualnej 25
5. Edukacyjne zastosowania rzeczywistości wirtualnej
versus rzeczywistość wirtualna jako środowisko
edukacyjne 34

Część II. Wizualność w relacjach człowieka ze światem (Grażyna Penkowska) 47

1. Eksplozja wizualności jako skutek przemian kultury
współczesnej. 47
  - 1.1 Transformacja kultury w epoce globalnych mediów
cyfrowych 47
  - 1.2 Dominacja wizualności w XXI wieku 58
  - 1.3 Wizualność w społeczeństwie medialnym 62
2. Rola obrazów wirtualnych w kulturze cyfrowej 68
  - 2.1 Rozumienie wizualności a realia współczesności 68
  - 2.2 Od malowideł naskalnych do obrazów w epoce
nowych mediów 78
  - 2.3 Wizualność w edukacji 92

Część III. Obraz „ja” w mediach społecznościowych (Michalina Rutka)	109
1. Media społecznościowe a tożsamość	109
1.1 Bądź sobą – korzystaj z mediów społecznościowych	109
1.2 Social media jako dyskurs społeczny	113
1.3 Facebook, czyli człowiek jest istotą (wirtualnie) społeczną	120
1.4 Instagram – przestrzeń autopromocji młodych	124
1.5 Blogosfera – „stara”, ale wpływowa	127
2. Problem z tożsamością w wirtualnym (i nie tylko) świecie	131
2.1 Bądź sobą – czyli kim?	131
2.2 „Ja” czyli kto?	135
2.3 Czy fotografia powie prawdę?	140
2.4 Co wyszło z połączenia mediów społecznościowych i fotografii?	146
3. Wizualizacje tożsamości uczestników mediów społecznościowych	150
3.1 Wizualizacja tożsamości matki w blogu parentingowym	152
3.2 Wizualizacje ewolucji tożsamości na Facebooku	159
3.3 Wizualizowanie poszukiwań tożsamości – nastolatki na Instagramie	166